

суб'єктів відповідно до МСФЗ та посилення прозорості інформації фінансової звітності з метою прийняття управлінських рішень.

Таким чином, приймаючи до уваги важливість трансформації інституціонального середовища бухгалтерського обліку на централізованому державному рівні через прямі та взаємозалежні дуальні відносини між державою та господарюючими суб'єктами, вважаємо необхідним інтегрування політики бухгалтерського обліку окремим розділом до загальноекономічної політики з визначенням інструментів і технологій регулювання. Національні регулятори мають вчасно вирішувати не тільки завдання адаптації МСФЗ, а також найвищих професійних стандартів та керівних положень до нормативно-правової бази з питань бухгалтерського обліку та вносити зміни або розробляти Національні положення з питань бухгалтерського обліку та звітності, але й спрямовувати вектор розвитку бухгалтерського обліку в період поширення диджиталізації та має глобальний характер в бізнес-процесі господарюючих суб'єктів. Крім цього, актуалізується питання популяризації та заохочення до розвитку бухгалтерської професії, оскільки вона є ключовим фактором забезпечення діяльності підприємств, установ та організацій на засадах компетенції, доброчесності та відкритості. Це потребує співпраці національних регуляторів обліку з професійними організаціями щодо питань пошуку, вивчення, залучення та адаптації розвинутих інститутів обліку держав світу.

УДК 336.74:338.3

В.О. Козуб, канд. екон. наук, доц. (*ХНЕУ ім. С. Кузнеця, Харків*)

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ КРИПТОВАЛЮТ В УМОВАХ ФІНАНСОВОЇ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Виникнення криптовалют стало логічним розвитком мережі електронних грошей з високою анонімністю та високою вартістю. Термін «криптовалюта» почав застосовуватися після системи платежів Bitcoin, розробленої в 2009 р. групою людей під псевдонімом Сатоші Накамото [1]. Розвиток феномену криптовалют став актуальним лише в останні роки через появу сотень нових криптовалют, блокчейн-платформ та посилення їх ролі в сучасній фінансовій системі. Певною мірою це пояснюється новизною цього

інструменту та різноманітністю технічних рішень, впроваджених в електронних платіжних системах.

Перспективи використання криптовалюти як частини нової світової валютно-фінансової системи та її потенційні вигоди і ризики досліджували такі вчені, як Д. Вебер, Д. Селдін, Д. Дуєр, О. Джусов, Г. Карлстром та ін. Проте, існує необхідність подальших досліджень ролі криптовалют у процесах фінансової глобалізації.

Оскільки міжнародно-правовий статус криптовалют на даний момент не визначений, неможливо віднести цей інструмент до будь-якої з фінансових категорій. Однак криптовалюти стали елементом світових економічних процесів і взяли на себе значну частину економічних та фінансових функцій.

Особливості функціонування криптовалют базуються на їх зростаючій ролі у світовій економіці. Вони вже досить ефективні у виконанні всіх основних функцій грошей, які трансформуються в сучасних умовах. Так, хоча вартість криптовалют не підтримується вартістю вироблених в економіці товарів і послуг, функцію вимірювання вартості класичних грошей вони виконують у процесі обміну та платежів.

Як середовище обміну, криптовалюти мають прямий оборот, хоча і обмежений Інтернет-ринком. У той же час віртуальні валюти позбавлені обмежень щодо проведення переказів – кожен з власників може платити будь-кому, за що завгодно і в будь-якій точці світу, оскільки транзакцію неможливо контролювати, що полегшує анонімне використання криптовалют та забезпечує незворотність угод. Тобто вони є за своєю суттю світовими або навіть глобальними грошима.

У криптовалюті не надають позики, вона не використовується при погашенні боргу. Але у випадку, якщо криптовалюта стане законним платіжним засобом на рівні держав та світової економіки, потенційне її використання як інструменту обігу та платежів значно зросте. Так, на сьогодні жодна країна не класифікувала створення криптовалют як економічну діяльність, хоча це прибуткова діяльність, яку обслуговують висококваліфіковані працівники та високоефективне обладнання і технології. При цьому уряди країн світу мають різні погляди на використання криптовалют, а саме:

1) глобальні прихильники – країни, уряди яких уже вжили заходи для просування криптовалюти (Японія, Швеція, Швейцарія, Данія, Норвегія, Білорусь, Естонія, США, Іспанія, Великобританія, Південна Корея, Австралія, Чилі, Канада);

2) нейтральні країни, уряди яких не забезпечують ніякого юридичного чи регуляторного захисту для користувачів криптовалюти (більшість країн світу);

3) опоненти – країни, які вжили заходи щодо зменшення або запобігання використанню віртуальної валюти на своїй території (Китай, Туреччина, Бразилія, Болівія, Еквадор, Ліван, Бангладеш).

Отже, функціонально існує чіткий зв'язок між збільшенням платіжних можливостей криптовалют та їх обігом.

Криптовалюти також виконують функцію короточасного зберігання коштів через надмірну нестабільність, але можуть бути ефективними в середньо- та довгострокових засобах зберігання даних [2]. Як об'єкт інвестування криптовалюти виконують функцію резервних фондів інвестора, маючи при цьому високий ризик та непередбачуваність. Криптовалюти дозволяють компаніям не тільки створити власну валюту, курс якої залежатиме від успіху компанії, але й запустити весь життєвий цикл капіталу. Так, на початок 2018 р. загальна ринкова капіталізація усіх криптовалют становила 800 млрд. дол. США, зараз Bitcoin накопичує 47% від цієї суми [2].

На відміну від традиційних грошей криптовалюти здатні виконувати ряд додаткових функцій, важливих для розвитку сучасної економіки, а саме: інструмент децентралізованого обміну цифровими валютами та цінностями; інструмент збагачення; інвестиції; інструмент антикризового управління; елемент світової фінансової системи; тип інновацій; інструмент для спрощення управління та обміну документами та ін. Крім того, криптовалюти, як фінансовий тренд нового покоління, постійно генерують нові функціональні ніші у світових глобалізаційних процесах.

Концепція криптовалют та її інфраструктура у вигляді розподільної мережі на основі децентралізованої технології блокчейн (blockchain), яка може вдосконалити будь-яку систему, що займається контрактами, транзакціями та розповсюдженням приватної інформації, створюють альтернативний спосіб функціонування світової фінансової системи з можливістю «програмування» грошей. Криптовалюти стають необхідним елементом сучасної глобальної фінансової системи та впливають на всі сфери, пов'язані з фондовим ринком, пошуком нових фінансових інструментів для залучення коштів та розширенням перемищення приватного капіталу.

Перспективи використання криптовалют, на думку експертів, наступні [3]:

цифрові валюти та розподільна блокчейн-мережа полегшують фізичним особам кредитування та мікрофінансування у сфері P2P, мінімізуючи транзакційні витрати та інтервенцію третіх сторін;

відбувається інтеграція віртуальних платформ із фактичним бізнесом, в результаті чого створюється повна блокчейн-інфраструктура ділового середовища (проект створення екосистеми з

криптовалютою Waves, яка повністю відповідає законодавству у сфері цінних паперів та грошових переказів);

підтримка класичного банківського сектору, надання потенційним інвесторам та користувачам криптовалют права вибору та простоти транзакцій (наприклад, відкриття в 2017 р. першого в Австрії Bitcoin Bank, який має банкомати з обміну Bitcoin на євро та навпаки);

створення додаткового попиту на продукцію суміжних ринків з інноваційною спрямованістю (електронне обладнання, електроенергія).

Отже, нова система цифрових грошей швидко увійшла в систему світової економіки. Ключовою особливістю криптовалют є відсутність будь-якого внутрішнього чи зовнішнього адміністрування.

Інформаційні джерела:

1. Накамото, С. (2008). Біткойн: електронна готівкова система електронних грошей. Режим доступу: <https://bitcoin.org/bitcoin.pdf>

2. Ali R. (2017). Інновації в платіжних технологіях викликають появу цифрових валют. Режим доступу: <https://www.bankofengland.co.uk/media/boe/files/digital-currencies/the-economics-of-digital>.

3. Джусов, О., & Рубцова, Н. (2017). Криптовалюта як якісно новий платіжний інструмент та перспективи його інтеграції у світову фінансову систему. *Європейський журнал з питань управління*, 25 (3-4). // doi: 10.15421/191715

УДК 339.977:061.1ЄС

О.А. Кулініч, канд. екон. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

ВРЕХІТ ВЕЛИКОБРИТАНІЇ: ПРИЧИНИ ТА НАСЛІДКИ ДЛЯ ЄС

За останні 30 років європейська політична інтеграція призвела до зростання невдоволеності британців положенням Великої Британії.

Причинами невдоволення можна визначити наступне:

- 1) міграційна політика ЄС;
- 2) євробюрократія;
- 3) нерівність вносів країн-членів ЄС;
- 4) міжкультурні основи, не готовність делегувати прийняття рішень керівництву ЄС;
- 5) менш привабливий загальний ринок;
- 6) законодавча і судова система.